

Aan alle eigenaren van gebouwen, waarschuwing tegen het Wetsontwerp tot Herziening der kadastrale huurwaarde

<https://hdl.handle.net/1874/235135>

P. 79
VERBODEN
TE
UTRECHT

AAN ALLE

EIGENAREN VAN GEBOUWEN,

WAARSCHUWING

TEGEN HET

Wetsontwerp tot Herziening

DER

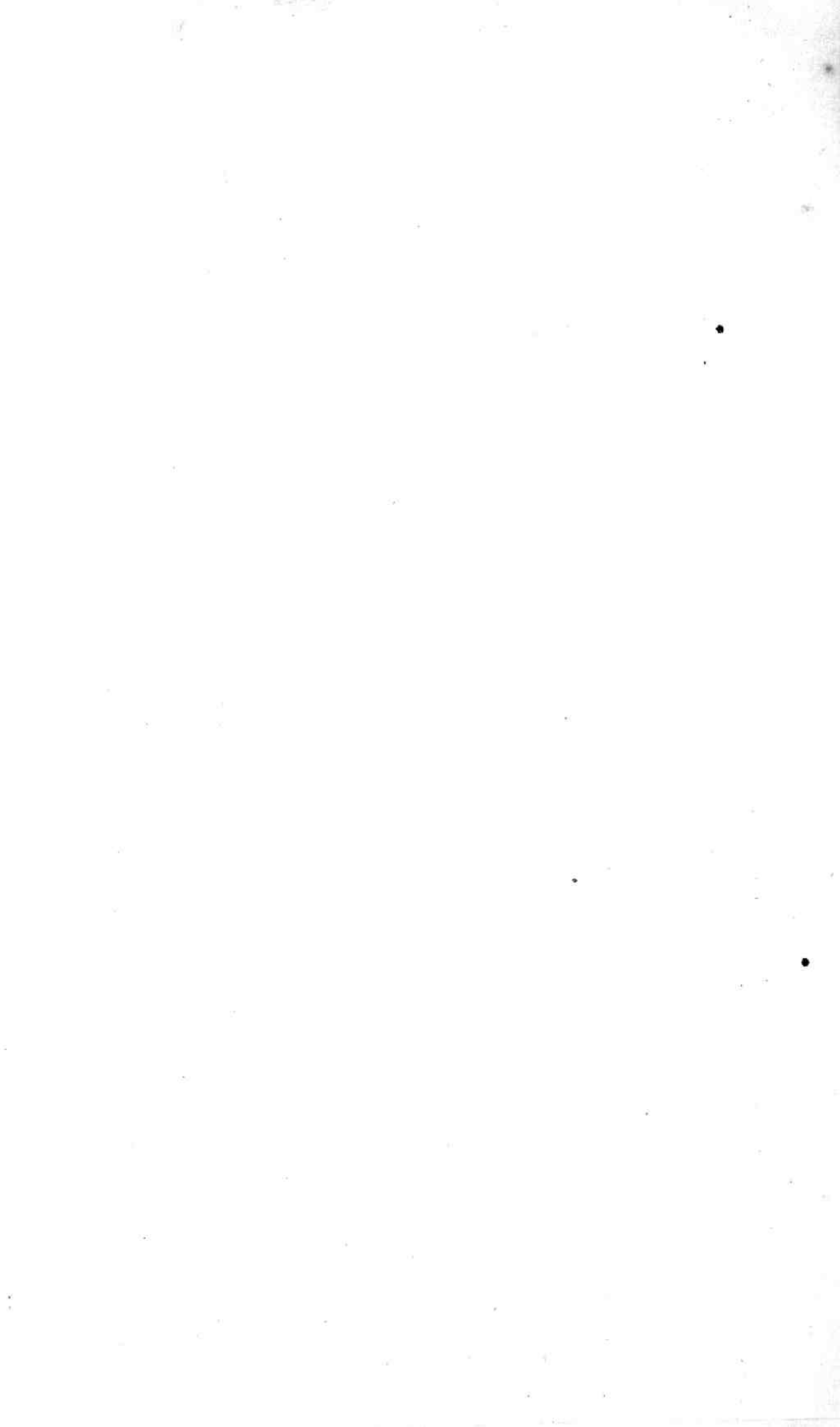
KADASTRALE HUURWAARDE.

Door den schrijver van de „Proeve van een gewijzigd stelsel van Directe Belastingen in Nederland, aangeboden in Juni 1872 aan de Leden der Eerste en der Tweede Kamer van de Staten-Generaal.”

—
AMSTERDAM,
M. & F. C. WESTERMAN.
1873.

mm 11926

I. oct.
1899

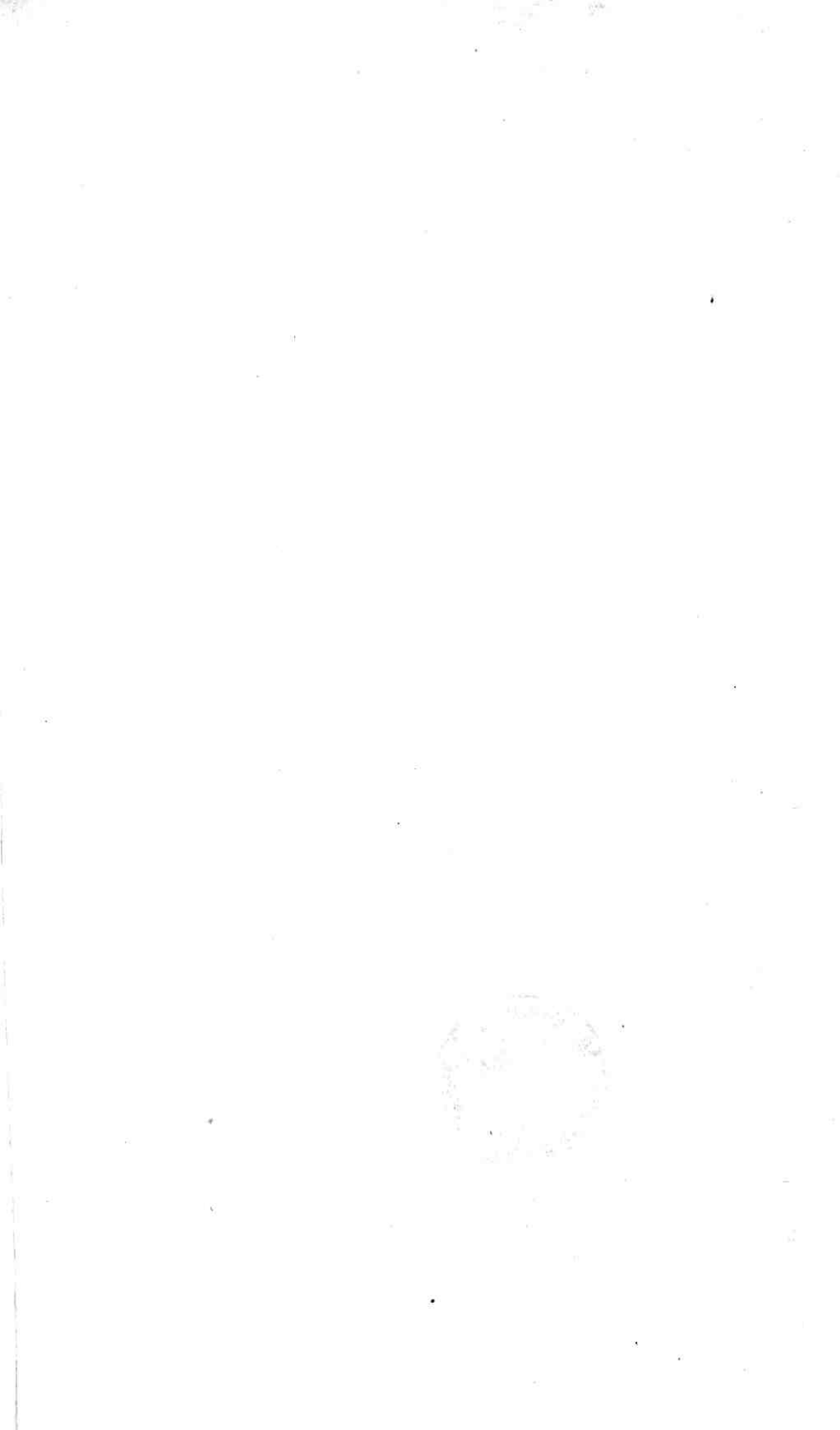

J. flat.
8.º 1899

AAN ALLE
EIGENAREN VAN GEBOUWEN,
WAARSCHUWING
TEGEN HET
Wetsontwerp tot Herziening
DER
KADASTRALE HUURWAARDE.

AAN ALLE
EIGENAREN VAN GEBOUWEN,
WAARSCHUWING
TEGEN HET
WETSONTWERP TOT HERZIEDING
DER
KADASTRALE HUURWAARDE.

Door den schrijver van de „Proeve van een gewijzigd stelsel van Directe Belastingen in Nederland, aangeboden in Juni 1872 aan de Leden der Eerste en der Tweede Kamer van de Staten-Generaal.”

Gedrukt bij M. & F. C. WESTERMAN, O. Z. Achterburgwal.

Het aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden **Wetsontwerp tot herziening van de belastbare opbrengst der gebouwde eigendommen** is verre van te beantwoorden aan wat men daarvan mogt verwachten.

In de eerste plaats moet opgemerkt worden, dat indien er van eene herziening in zake *Grondbelasting* sprake is, men in het wel begrepen belang, niet alleen van 's Rijks Schatkist, maar van alle betrokken belastingschuldigen in het land, niet met de *gebouwde*, maar met de *ongebouwde eigendommen* moet aanvangen. Overbekend is het toch, dat daarin de schromelijkste *wanverhouding* bestaat tusschen de belastbare waarde dier eigendommen onderling, van vroegere en latere ontginning, en hoe bij voortduring de onbillijkste toestand wordt bestendigd, waardoor de belasting-schuldigen in de eene Provincie veel hooger belast zijn dan in eene andere; terwijl de *gebouwde eigendommen*, of de plek gronds waarop de gebouwen staan, immers wil men een zuiver kadastraal verband houden, slechts een onderdeel van het geheel der *Grondbelasting* behooren uit te maken, en niet, zooals thans bij het nieuwe Wetsontwerp het geval is, eene afzonderlijke bron van belasting moeten zijn, een belasting, die,

afgescheiden en geheel buiten verband van de eigenlijke Grondbelasting gerukt, niets anders is dan eene vermomde tweede Rijksbelasting op de onzuivere huurwaarde van woonhuizen en gebouwen, naast en met de reeds bestaande als éérsten grondslag voor de Personele belasting en eveneens daarop ge-gronde Plaatselijke belastingen; zooals b. v. het zoogenaamde Equivalent in Amsterdam, alwaar dus *een derde* belasting van de *werkelijke* huurwaarde van woonhuizen en gebouwen, ten gevolge van de voormelde Wet, bij aanneming van deze zal geheven worden.

Bij artt. 2 en 3 toch, in verband met art. 4 der Wet op de Personele belasting van 29 Maart 1833 Stbl. N°. 4, wordt eene belasting van 5 percent geheven *van de onzuivere huurwaarde van alle gebouwde eigendommen* (tekst der Wet); terwijl volgens art. 1 en 2, in verband met art. 4 van het bovenvermelde nieuwe Wetsontwerp, *op de gebouwde eigendommen* van diezelfde *onzuivere huurwaarde van alle gebouwen*, naar *eenen anderen maatstaf* en onder eene andere benaming, dezen keer als Grondbelasting, als gezegd niets meer of minder dan het heffen *eener tweede Rijksbelasting daarvan* wordt voorgesteld.

Eene *Grondbelasting dus*, die uitsluitend gebaseerd is op de huurwaarde der gebouwen en *geene de minste betrekking heeft tot den grond waarop de gebouwen staan*.

Het woord *Grondbelasting* sluit immers het denkbeeld in van *eene belasting op den grond*, en bij eene herzienning van de *Grondbelasting der gebouwde eigendommen* in tegenstelling van die *der ongebouwde*, behoort men zich dan toch ook bij dien grondslag zoo zuiver mogelijk

te bepalen en geene afwijking daarvan te veroorloven, wil men niet, even als thans het geval is bij het nieuwe Wetsontwerp, die belasting ten eenenmale doen ontaarden en overbrengen op eenen geheel anderen grondslag, in casu *de gebouwen* zelve in plaats van *den grond* waarop zij staan.

Dit kapitaal gebrek vindt kennelijk zijnen oorsprong in gemis aan helder inzicht in zake van herziening dezer belasting, en verraadt een bekrompen voortdenken op den ouden reeds gebrekkigen weg van het bestaande in het verleden.

De thans vigerende Wet gaat reeds mank in betrekking tot de beantwoording der vraag: is de daarbij aangenomen grondslag, voor de heffing van eene belasting van den *bebouwen grond* (hierdoor te verstaan den grond waarop zich gebouwen bevinden) zuiver daarop gebaseerd? en wanneer het dan, zooals in casu, eene herziening van die belasting geldt, behoort men daarbij in de eerste plaats niet uit het oog te verliezen, dat het gebrekkige in het bestaande beginsel niet moet worden bestendig en uitgebreid, maar geheel uitgeroeid en verbeterd, en dit is met bedoeld Wetsontwerp volstrekt niet het geval; het tegendeel doet zich voor. Het ontwerp huldigt volkomen het oude vicieuse beginsel, om het te bestendigen niet alleen, maar in zijnen meest mogelijken omvang uit te breiden, welligt om later, met te meer gemak, daarvan *ter verdere exploitatie van de betrokken belastingschuldigen* gebruik te kunnen maken; als een gevolg van de verkregene opvoering der bestaande, *zeer matige, ja lage kadastrale huurwaarde der gebouwen*, welke thans tot grondslag strekt voor de berekening dier belasting, tot de

hoogst mogelijke „*de tegenwoordige werkelijke onzuivere huurwaarde der woonhuizen en gebouwen.*”

Wel geeft de memorie van toelichting in § 8 de verzekering, dat door de voorgestelde herziening de belastbare opbrengst van de gebouwde eigendommen *in het totaal bedrag der belasting geene verandering zal worden gebracht*, en wij nemen gaarne aan, dat dit ook niet onmiddellijk na afloop der voorgenomen herziening het geval zal zijn; maar wij zien toch in art. 30 van het Wetsontwerp geen den minsten waarborg, dat dit niet geschieden kan en zal in de toekomst. Komt eenmaal de nood aan den man, dan is er toch weinig noodig om, door eene verhooging van het verhoudingscijfer van de belasting tot de belastbare som, de belastingsschuldigen wegens gebouwde eigendommen een hooger offer aan 's Rijks schatkist te doen bijdragen, waarvan andere belastingsschuldigen, even als de bezitters van ongebouwde eigendommen, dan verschoond kunnen blijven; en wanneer het voorgestelde ontwerp Wet mogt worden, staan in de toekomst ontegenzeggelijk alle eigenaren van woonhuizen en gebouwen, bij elke dringende omstandigheid, aan eene zeer gemakkelijke opvoering van hun aandeel in de Rijksbelastingen bloot.

Hoe dit te voorkomen?

De memorie van toelichting, — zoo rijk in spiegelingen aan Pruisen, alsof wij reeds geannexeerd waren, en op last van hooger autoriteit ons daarnaar *ganz gnädig* hadden te gedragen, en alsof Nederland geene eigen deugdelijke zelfstandige begrippen en denkbeelden kan voortbrengen, — vangt aan in § 1 met de verklaring: „*Het ligt in den aard der zaak dat tot grondslag voor de voorgestelde belasting*

niet anders kan worden aangenomen dan de jaarlijksche huurwaarde der gebouwen."

Reeds werd hierboven aangemerkt dat deze stelling vicieus is, en dat moet worden uitgegaan van het standpunt der eigenlijke strekking en bedoeling eener belasting op den grond, *als bebouwde grond*, en dan ligt het voor de hand dat men immers den grond *waarop de gebouwen voorkomen aanmerke als den eenigen waren grondslag* en als een gewoon onderdeel van — of categorie in — het geheel der grondbelasting, even als b. v. hooi-, wei-, bouwland, boschgrond enz., welke onderscheidene categoriën voor de belastbaarheid uitmaken en weder verdeeld zijn in klassen of soorten, als b. v. hooiland 1ste klasse, idem 2de klasse, boschgrond-hakhout, idem opgaande boomen enz., enz. Even zoo classificere men ook de *bebouwde gronden naar den aard, de soort en de bestemming der zich daarop bevindende gebouwen*, als b. v. van Heerenhuizingen, Burgerwoningen, Boerderijen, Molens door wind, stoom of water gedreven, naar hunne bestemmingen, idem der fabrieken, enz., enz. en men bepale daarvan dan de kadastrale huurwaarde, — gelijk dit met de ongebouwde eigendommen per Hektare (Bunder) is geschied, — per Centiare (vierkante El) oppervlakte, door daartoe te benoemen Commissiën van deskundigen en hoofdamtbanen in gemeen overleg. Overbodig zal het wel zijn op te merken, dat die Commissiën lokaal behooren te zijn, hoezeer dan in den uitgebreidst mogelijken kring, in verband met naburige gelijksoortige *bebouwde gronden*; terwijl dit voor de steden eveneens soortgelijk of klassikaal zal moeten geschieden.

Wordt de belastbare opbrengst *van den bebouwden grond* op deze wijze bij de Wet geregeld, dan zal de eigenaar van gebouwen als belastingschuldige deswegens in de Grondbelasting op gelijke wijze worden aangeslagen en betalen, als elk ander grondbezitter, namelijk naar *eene redelijke belastbare waarde in verhouding tot de oppervlakte die zijne gebouwen innemen of beslaan*, en daardoor zich tevens gevrijwaard zien tegen de bij het aangeboden Wetsontwerp voorgestelde *opvoering der Kadastrale Huurwaarde zijner gebouwde eigendommen*, door de gelijkstelling er van met *eene buiten alle verhouding tot die oppervlakte staande onzuivere huurwaarde van de woonhuizen en gebouwen* welke zich daarop bevinden. Wanneer men dan, na afloop eener algemeene herziening op de hier voorgestelde wijze, een algemeen verhoudingscijfer voor het geheele Rijk vaststelt, als evenredigheid tusschen de belastbare som en de belasting voor de berekening van de aanslagen, dan zal men daardoor tevens het oogmerk hebben bereikt, van de terzijdestelling der *Provinciale Quota* en eene betrekkelijk gelijke verdeling dezer belasting over alle belastingschuldigen in het land verkregen hebben.

Behoudens al hetgeen blijkt het voormelde voor eene herziening van de belasting op *den bebouwden grond* op de voorgestelde wijze als de *billijkste, matigste en meest doeltreffende* pleit, mag ook niet uit het oog worden verloren de groote voordeelen, welke deze wijze van herzien en dit stelsel aanbiedt, vergeleken met het bestaande Wetsontwerp, zoowel wat besparing van tijd als wat zeer *hoog oplopende kosten betreft*.

Op de hier bedoelde wijze, zullen de daartoe zamengestelde Lokale Commissiën, — die den belastingschuldigen de meest mogelijke zekerheid van onpartijdigheid en juiste beoordeeling moeten aanbieden, — in een betrekkelijk zeer kort tijdsbestek met de hierboven besproken Klassen-indeelingen der bebouwde gronden per Centiare gereed kunnen zijn, en die tarieven, na afloop daarvan over het geheele Rijk, aan eene daartoe te formeren Centraal-Commissie (in den aangegeven zin zamengesteld) kunnen worden onderworpen ter nadere beoordeeling, onderling vergelijk, regeling en definitieve vaststelling.

De toepassing dezer tarieven, of klassen-indeelingen, op de kadastraal bekende grootte of oppervlakte van de bestaande gebouwen, of den *bebouwden grond*, blijft achtereenvolgens van zelve overgelaten aan de, bij de thans vigerende Wet daarmede op gebruikelijke wijze in gemeen overleg belasten Autoriteiten, CONTRÔLEURS en ZETTERS, en hierdoor komen immers kennelijk de *schromelijke onkosten* en de *tijdrooving*, welke de uitvoering van het tegenwoordige Wetsontwerp noodzakelijk vordert, geheel te vervallen.

Volgens dat ontwerp moeten toch alle gebouwen, hoe groot, hoe klein, of onbeduidend ook en waar gelegen, *persoonlijk worden opgenomen en geschat* door daartoe aan te stellen personen met en benevens de Rijks-Contrôleurs.

Dat er dagen op die wijze zullen verloop en om slechts *ééne kleine*, maar in den regel toch uiteengespreide Gemeente ten platten lande, *huis voor huis* op te nemen en te schatten, en idem weken om dit in *ééne* grootere en nog meer uitgestrekte Gemeente te verrigten, kan niet ontkend worden,

en hoevele weken, ja maanden er noodig zullen zijn om die taak in zekere betrekkelijk nog niet groote kringen en in de groote steden ten einde te brengen, is evenmin met eenige zekerheid te bepalen, als het aantal jaren dat er zal verlopen, alvorens dit minuttieuse Reuzenwerk over het geheele Rijk volbragt zal kunnen worden.

De personen met die schattingen en opnemingen belast, moeten natuurlijk behoorlijk voor reis- en verblijfkosten schadeloos gesteld worden, behoudens salaris, en op hoeveel duizenden en duizenden zullen die kosten niet te staan komen, en *dat alles dan om ten slotte de meest mogelijk ongelijkmatige schattingen en den meest mogelijk viciëusen toestand in de Grondbelasting te bestendigen en uit te breiden, en de belastingschuldigen wegens gebouwde eigendommen aan de onregmatigste voorkeur voor den fiscus, tot opvoering van hun aandeel in de Rijksbelasting, prijs te geven.*

Juni 1873.

N. J.